

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

5. Centauri quid significant. Cur diaboli monstrosi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

diduci & explicari possent. Clausa ridiculam ac monstrosam tibicinis speciem exhibebant; aperta, subito Numen ostendebant, ut artem sculptoris gratiorem jocosus faceret error. Ita nimirum multi hominum habitu, vultuque longè minus præ se ferunt, quàm in animo clausum gestent. Quidquid in omni genere rerum præclarius est, id minùs in conspicuo est, ait Seneca. Hoc inter alios in Æsopo, sapientissimo illo fabulatore, natura ostendit; in quo sub deformi vultu pulcherrimus latebat animus, sicut lucidissimus unio sub aspera clausus concha. Præstantissimo ingenio non rarò pro domicilio corpus obtingit dissimillimum; & vicissim, formosi corporis sæpe hospes est stupidissimum ingenium.

IV. (d) Inter adagia circumfertur: *Panicus casus, Panicus metus*, nempe subitus animorum tumultus ac metus. Veteres enim existimabant, *Panem* deum, repentinos terrores & animi consternationes immittere, lymphaticis simillimas, usque adedò impotentes, ut non ratione modò, verùm & mente careant. De Panico hoc timore loquitur Salomon Prov. 28, *Fugit impius nemine persequente: justus autem quasi leo confidens, absque terrore erit.* Est enim animosa innocentia; & pavet omnis animus malè sibi conscius. Sapient. 17. *Cùm sit timida nequitia, dat testimonium condemnationis: semper enim presumit seiva, perturbata conscientia.* Improbitas ipsa sibi supplicium struit; estque sceleris in scelere supplicium. Vir sapiens & probus ad nullius pavet occursum, instar leonis. Quòd si venantium multitudini cedere cogitur, sensim, pedetentimque discedit, crebrò subsistens atque respectans. Pana formidabilem fecit miniatu vultus, & cornua in capite surgentia. Has sibi larvas fingunt timidi, malèque conscii; ad quavis pallent fulgura. Verè Poëta: *Degeneres animos timor arguit.* Virtutem fugiunt ipsam tanquam spectrum, quibus præter nomen, nihil est de ea cognitum.

V. (e) Ad genus silvestrium deorum pertinent etiam *Centauri*, Ixionis è nube filii, quam pro Junone amplexabatur, unde *nubigenæ* dicti sunt. Thessaliæ populi fuisse feruntur: qui quoniam equos domare, & ex iis pugnare primi cœperunt, factum est, ut à vicinis populis, membra partim humana, partim equina habuisse crederentur. Et quia equestres eorum turmæ procul aspicientibus, inferiùs formam equorum, superiùs manus, vultusque hominum exhibebant, duabus ex naturis confecti videbantur. Quorum semideorum & semiferorum aliquis (*Pelethronium* vocant) frenum reperit & calcaria, quibus tardiores aut celeriores equi vel retinerentur, vel impellerentur. Vide de his Symbol. 40. 75. 82.

Nomen

(d) *Panicus terror non cadit in virum sapientem.* (e) *Centaury unde?*

Nomen Centauris est à κεντήω vel κεντάω, *stimulo, pungo*. In cursum scilicet calcaribus stimulabant equos; in hostem pugnabant sagittis, in amicum poculis. *Hippocentauri* sunt appellati, quippe ex equo & homine conflati. *Onocentauri* sunt dicti, ex asinina scilicet & humana forma coaliti. Isaia c. 34. De his monstris Virgilius 6. *Æneid.* in descriptione Tartari.

----- Centauri in foribus stabulant.

(f) Bene *stabulant*: non enim semibestiis aliud diverforium convenit, quam stabulum; intellige homines, qui belluino more, vivunt secundum partem inferiorem, & sua aliquando receptacula apud inferos cum Centauris habebunt. Neque mirum est, cacodæmones monstrosi huiusmodi formis illudere hominibus: cuius rei exemplum luculentum in Anachoreta Antonio habemus, quem variis spectrorum imaginibus incessiverunt, ut terrore foris objecto, intus percellerent animum, quem exteriori assultu vincere non potuere. Est enim hoc impurissimorum spirituum strategema, ut quem illecebris pervertere desperant, terroribus sternere nitantur. Hinc pleraque idola sunt ad metum incutiendum facta, & atra instar athiopum, capite bovino, hircino, canino, vultu sævo & minaci, oculis ingentibus & scintillantibus, fronte taurina, & subinde cornuta, naso thraconico, labris crassis & porcinis: oris deducto rictu, veluti canis ringentis, ore patulo & hiante instar lupi, ingenti, & in modum furni concavo, ut scilicet in eo facilius dæmon voces articulatas formaret, responsa & oracula redderet. Qualia Romæ, præsertim in Vaticano, permulta conspiciuntur. Cornelius à Lapide in c. 13. Sapientiæ. Ex quibus dignoscas, quali serviant domino, qui, veluti Centauri, semihomines sunt, & semibestiæ.

(g) Qui subtilius de insidiis diaboli differunt, eum Centauro comparant, prima fronte, & superiore corporis parte hominem præferenti: facit id cacodæmon; primò aggressu speciem lætam, etiam sub figura angeli, objicit animo; deinde magis ac magis inserpens, ubi blandiore forma mentem cœpit, repenti in belluam (putà calcitrantem, & ferocientem equum, ut in Centauris videtur) se verrit, miserique hominis pectus velut elisis unguis impetit & infestat, ut, quod primò blanditiis emollivit & decepit; ad extremum, tanquam de salute jam actum esset, trepidatione compleat, in perplexitatem conjiciat, & in ultimam desperationem adigat. Præterea per *nubigenas* Centauros, intentis arcubus armatos, licet intelligere vitiosas mentium humanarum impressiones, nescio

quam

(f) Cur diaboli monstrosi? (g) Diabolus in tentando homine centaurum agit.